

Archeologienota
Lebbeke – Brusselsesteenweg 110

Natasja Reyns en Jordi Bruggeman

Temse
2016

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
9140 TEMSE

Wettelijk depot nummer
D/2016/12.807/64

© All-Archeo bvba

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	10
2.3	Onderzoeksopdracht	10
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	10
2.3.2	Beschrijving geplande werken.....	10
2.3.3	Werkwijze	13
2.4	Assessmentrapport	13
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied.....	13
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	19
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	22
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese.....	23
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	25
2.4.6	Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek.....	25
2.4.7	Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek.....	26
3	Bibliografie.....	27
3.1	Publicaties	27
3.2	Websites	27
4	Bijlagen	28
4.1	Archeologische periodes	28
4.2	Plannenlijst	28
4.3	Fotolijst.....	28

1 Inleiding

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroerenderfgoed.be>

² <https://geo.onroerenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2016H102

Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

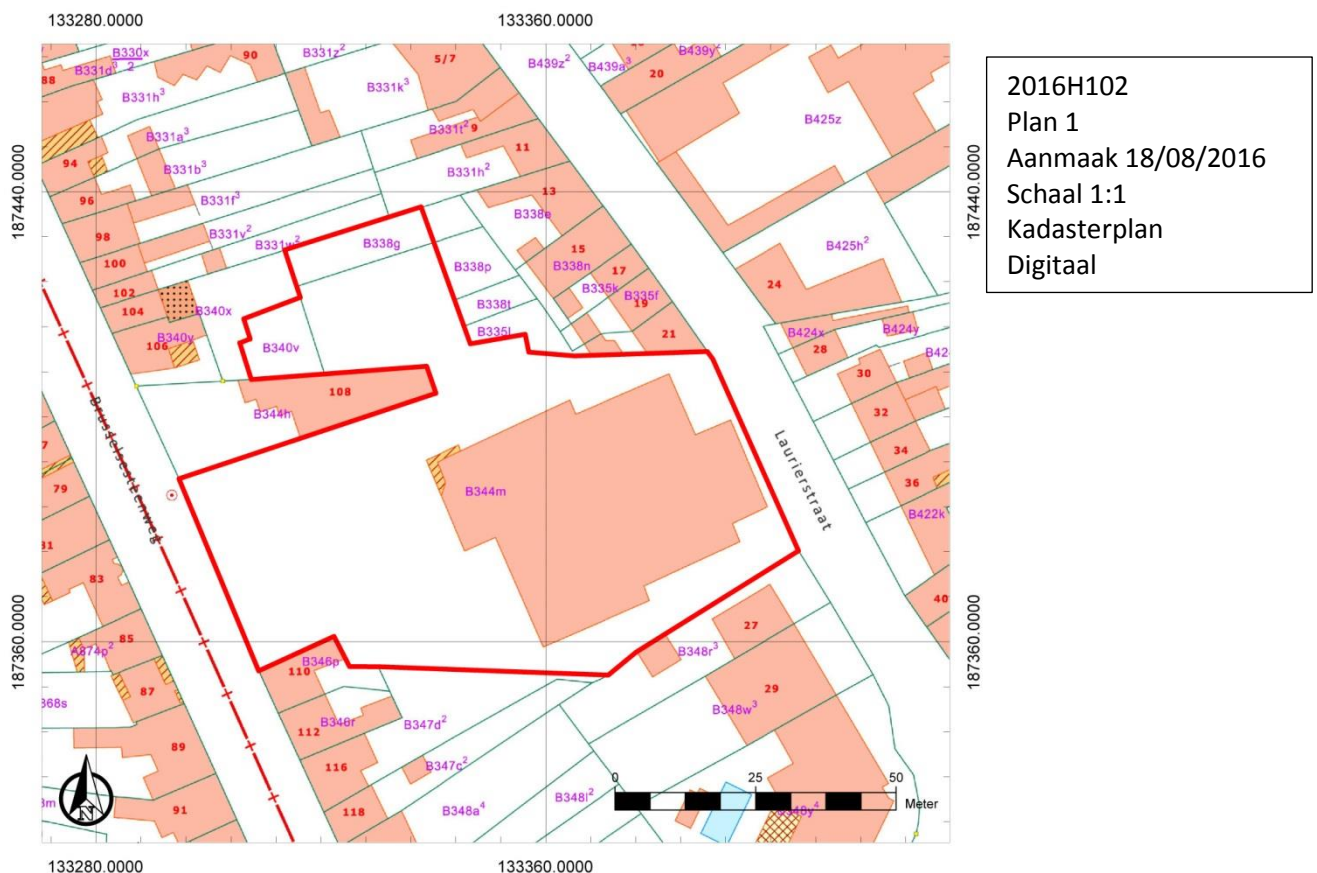
Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Oost-Vlaanderen, Lebbeke, Lebbeke, Brusselsesteenweg, Tervarent

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 133308, 187354
- 133313, 187429
- 133388, 187411
- 133404, 187376

Kadastrale percelen: Lebbeke, afdeling 1, sectie B, nummer 338g, 340v en 344m

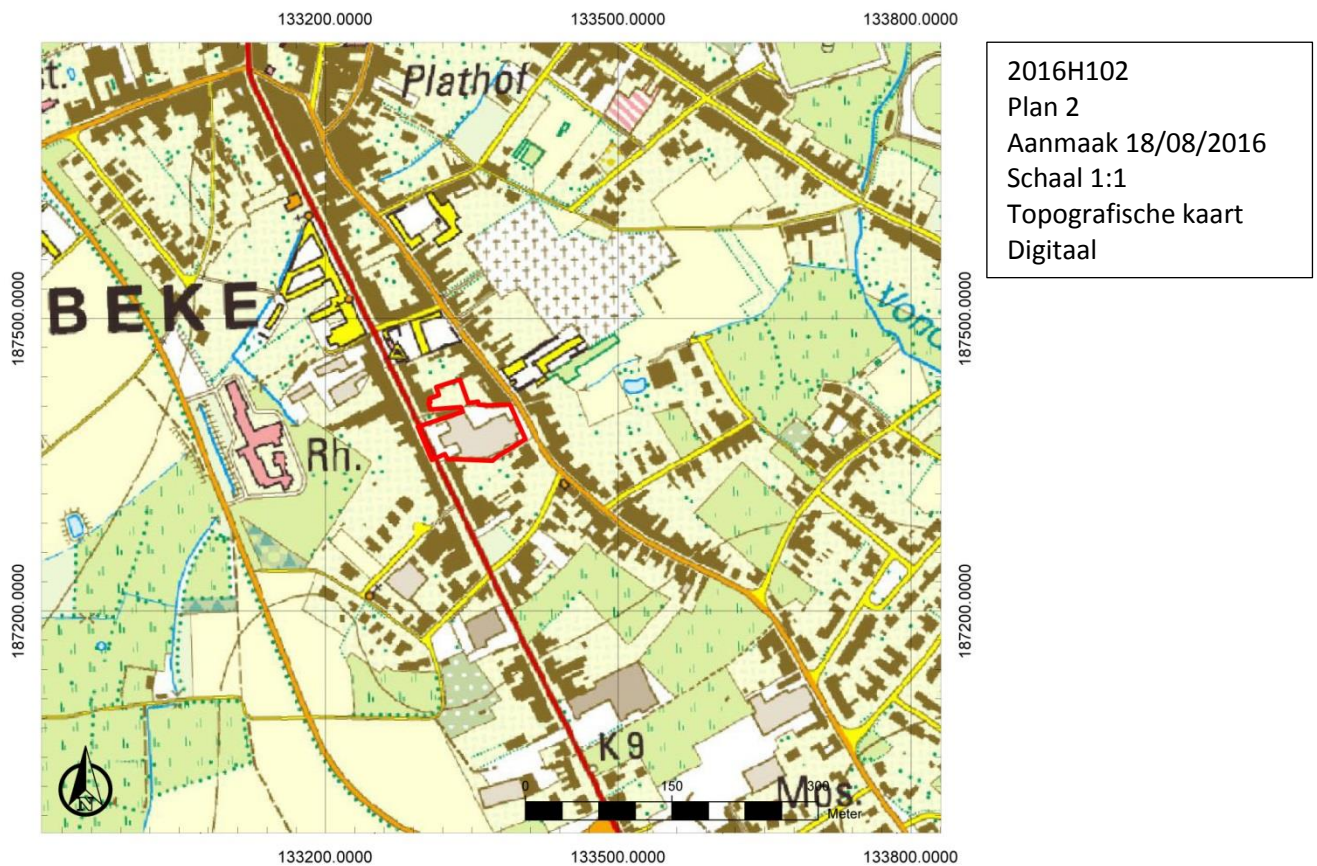
Kadastraal plan:

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood
(http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE)

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 5359 m²

Topografische kaart:

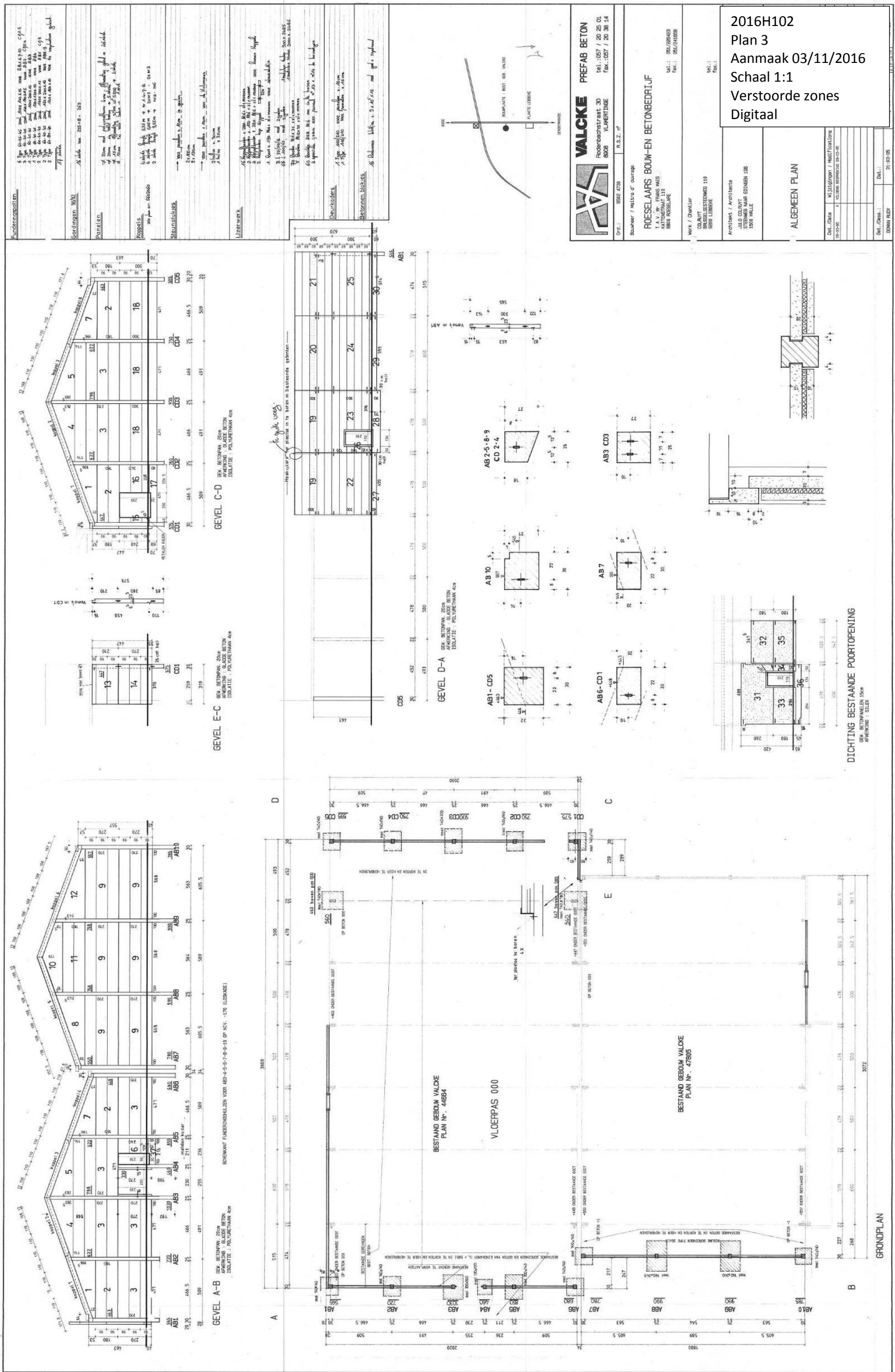

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

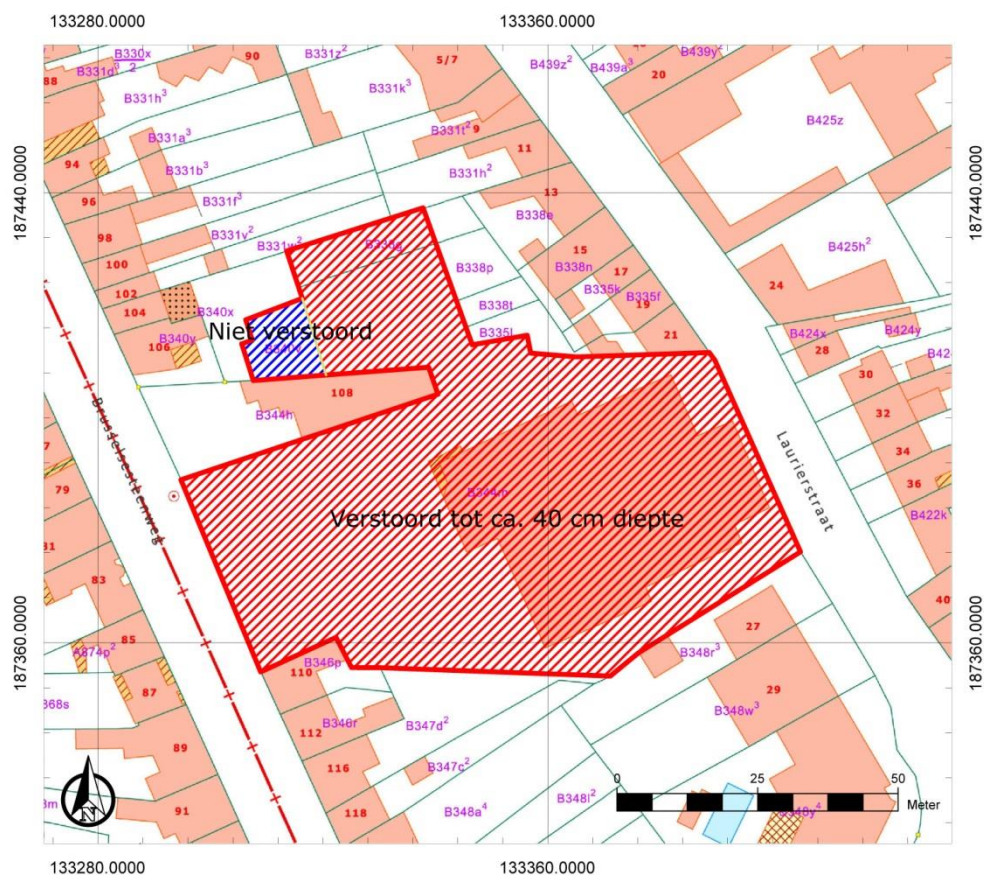
Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 19/08/2016 – 04/11/2016

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, steentijd, volle middeleeuwen, late middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd

Verstoorde zones: de aanwezige bebouwing en verharding op het terrein hebben het bodemarchief reeds in zekere mate verstoord, met name tot een diepte van ca. 40 cm onder het maaiveld (Figuur 3 tot Figuur 7). Deze gegevens zijn gebaseerd op bouwplannen. De funderingsdiepte van de winkel is dieper dan 40 cm, maar is niet aangegeven op de plannen en dus ook niet gekend. Er zijn geen gegevens van uitgevoerde sonderingen of boringen waarin de diepte van de verstoring aangegeven is. Enkel in het noordwesten van het onderzoeksgebied is vandaag de dag geen verharding of bebouwing aanwezig. Deze zone is momenteel in gebruik als tuinzone.

Figuur 3: Grondplan en doorsnede van het bestaande winkelpand

2016H102
Plan 4
Aanmaak 06/09/2016
Schaal 1:1
Verstoorde zones
Digitaal
Onderkaart:
kadasterplan

Figuur 4: Overzicht reeds verstoorde zones (rood) en vermoedelijk niet verstoorde zones (blauw). Onderkaart: kadasterkaart

Figuur 5: Overzichtsfoto van het onderzoeksgebied. Zicht vanop de Brusselsesteenweg (Colruyt Group)

Figuur 6: Overzichtsfoto van het onderzoeksgebied. Zicht vanop de Laurierstraat (Colruyt Group)

Figuur 7: Bestaande toestand

2.2 Archeologische voorkennis

Niet van toepassing.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de nieuwbouw van een winkelpand en bijhorende omgevingsaanleg werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

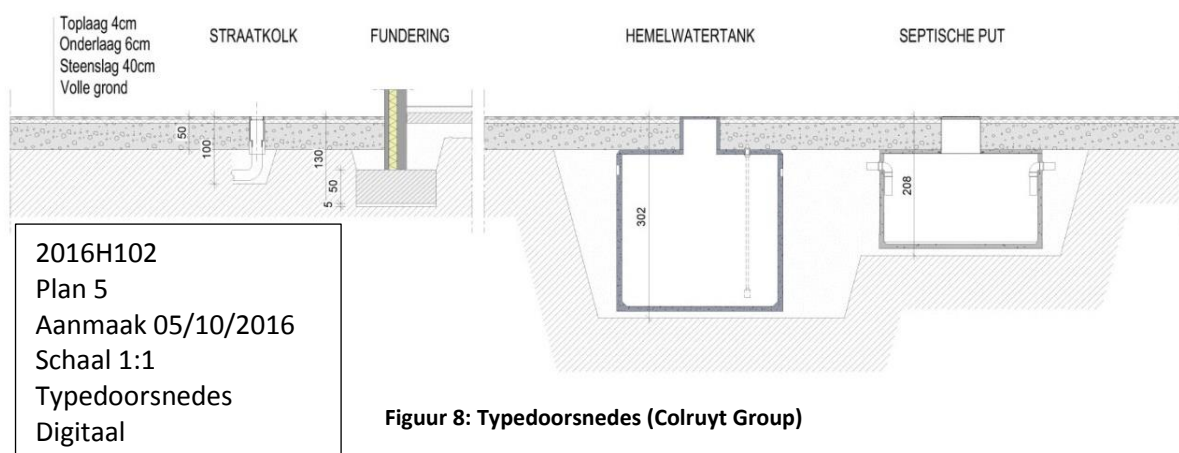
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: er zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

Op het terrein wordt een winkelpand met bijhorende parking gerealiseerd (Figuur 9 en Figuur 10). De winkelruimte heeft een oppervlakte van 2604 m². Een groot deel van het terrein zal ingenomen worden door parking. Op beperkte plaatsen wordt groenaanleg voorzien om infiltratie van regenwater mogelijk te maken.

Het winkelpand zal gefundeerd worden tot op 1,30 m onder het huidige maaiveld. Plaatselijk worden daaronder funderingspalen voorzien. De precieze ligging en diepte hiervan is nog te bepalen in functie van sonderingsonderzoek. De funderingsdiepte van de parking bedraagt ca. 50 cm. Diepere verstoringen zijn erg plaatselijk en omvatten de aanleg van een septsche put en een regenwaterput. Ze hebben een verstoringdiepte van respectievelijk 2,08 en 3,02 m onder het maaiveld. Onder de parking worden straatkolken geplaatst op een diepte van ca. 1,00 m onder het oppervlak van de parking. Aan de straatzijde is een hoogspanningscabine aanwezig. Deze blijft behouden.

Figuur 8: Typedoorsnedes (Colruyt Group)

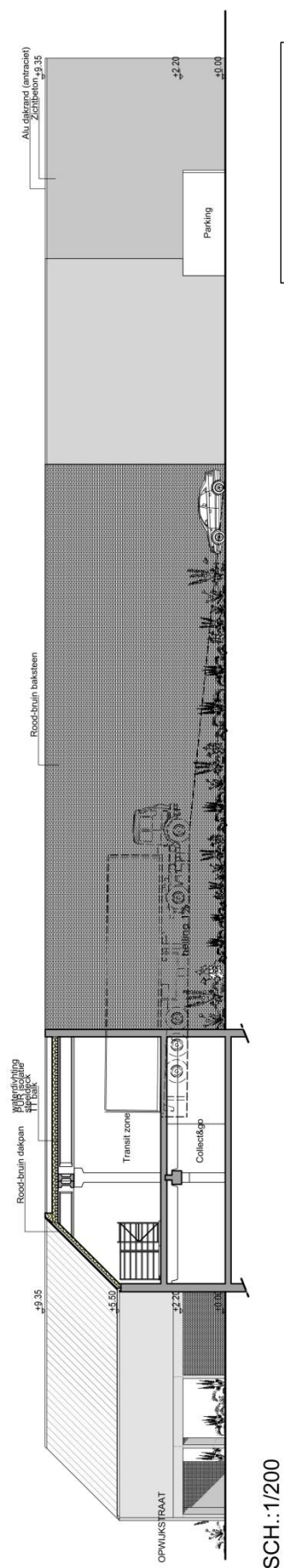
COLRUYT LEBBEKE

OPPERVLAKTE GROND 5359 m²
 OPP. BODEMINGREEP 4635 m²
 reliëf van het pand is plat
 sch.: 1/500

2016H102
 Plan 6
 Aanmaak 18/08/2016
 Schaal 1:500
 Ontwerpplan
 Digitaal

Figuur 9: Ontwerpplan (Colruyt Group)

2016H102
Plan 7
Aanmaak 18/08/2016
Schaal 1:200
Doorsnede geplande
toestand
Digitaal

Figuur 10: Snede geplande toestand (Colruyt Group)

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart en de bodemerosiekaart zijn niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Van het tot nog toe uitgevoerde historisch en heemkundig onderzoek is een stand van zaken gemaakt met betrekking tot het onderzoeksgebied op basis van alle beschikbare publicaties (zie bibliografie). Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, de Atlas der Buurtwegen en de Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp worden drie momentopnames bekeken, namelijk 1771-1778, 1841 en 1842-1879, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief.

Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.

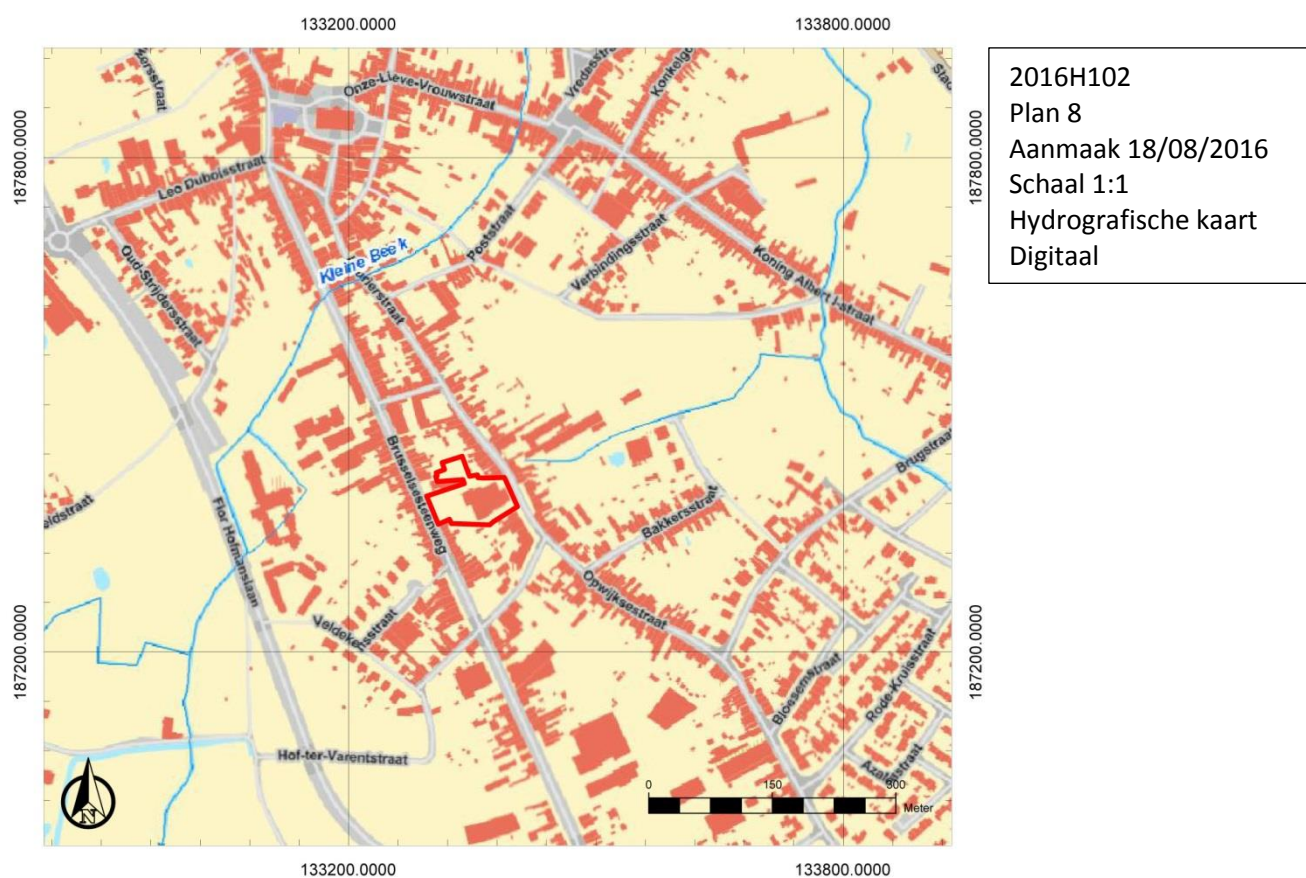
2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

Het onderzoeksgebied is gelegen tussen de Brusselsesteenweg in het westen en de Laurierstraat in het oosten (Figuur 11). Het is te situeren ten zuiden van de dorpskern van Lebbeke. Hydrografisch behoort het terrein tot het Denderbekken. Het terrein is gelegen tussen de Kleine Beek in het westen en de Vondelbeek in het oosten (Figuur 12).

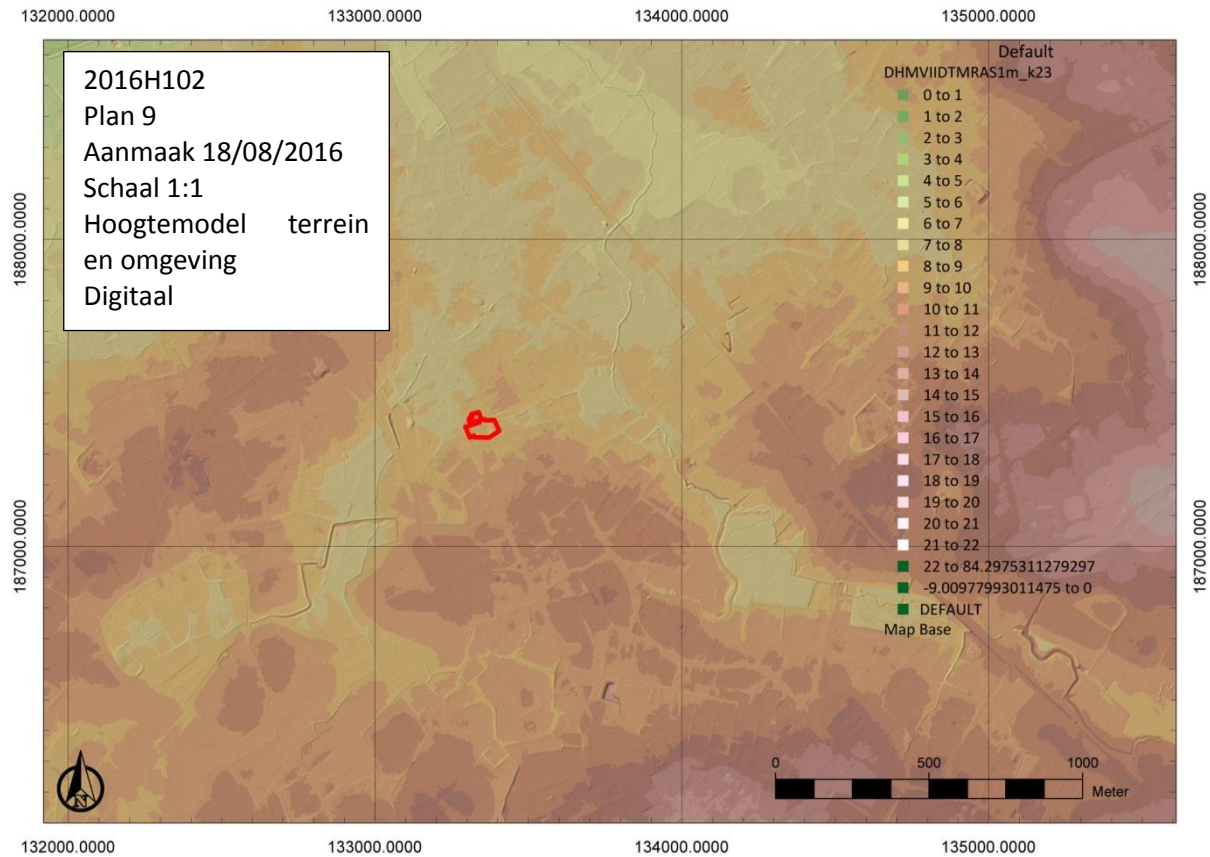

Figuur 11: Luchtfoto van 2015 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

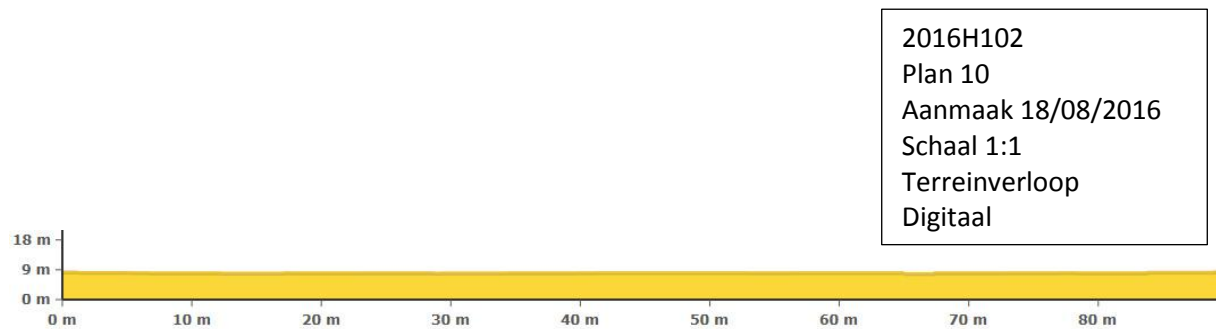

Figuur 12: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Het onderzoeksgebied ligt op een overgangszone tussen een hoger gelegen zandrug en een lager gelegen terrein (Figuur 13), op een hoogte van ca. 8 m TAW (Figuur 14). Het terrein helt licht af naar het noorden toe.

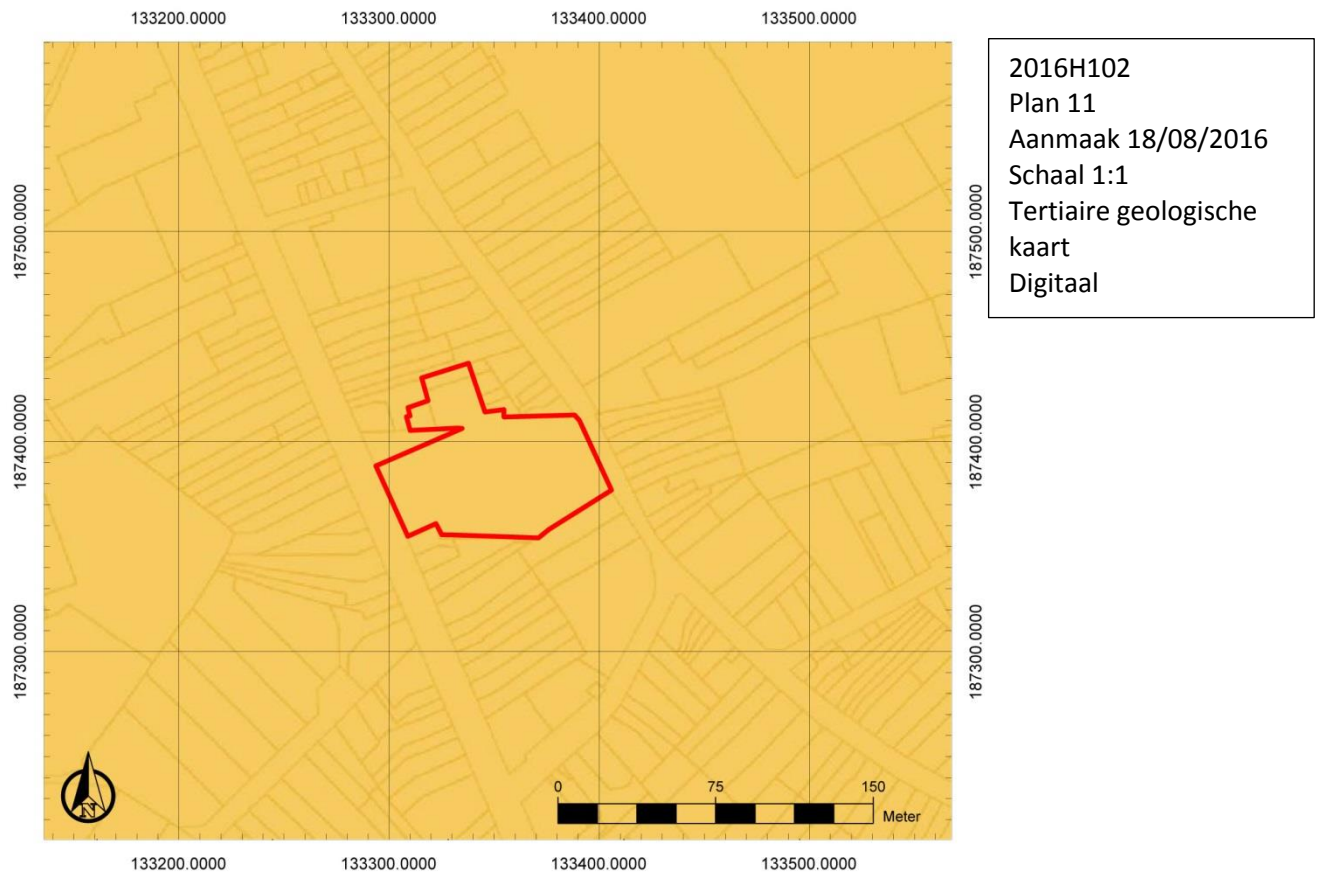
Figuur 13: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1m, met aanduiding van het onderzoeksgebied

Figuur 14: Hoogteverloop van noord naar zuid van het terrein (www.geopunt.be/kaart)

De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 15) bestaat uit de Formatie van Lede en wordt gekenmerkt door lichtgrijs fijn zand, soms kaksteenbanken, kalkhoudend, fossielhoudend, soms glauconiethoudend en met basisgrind.³

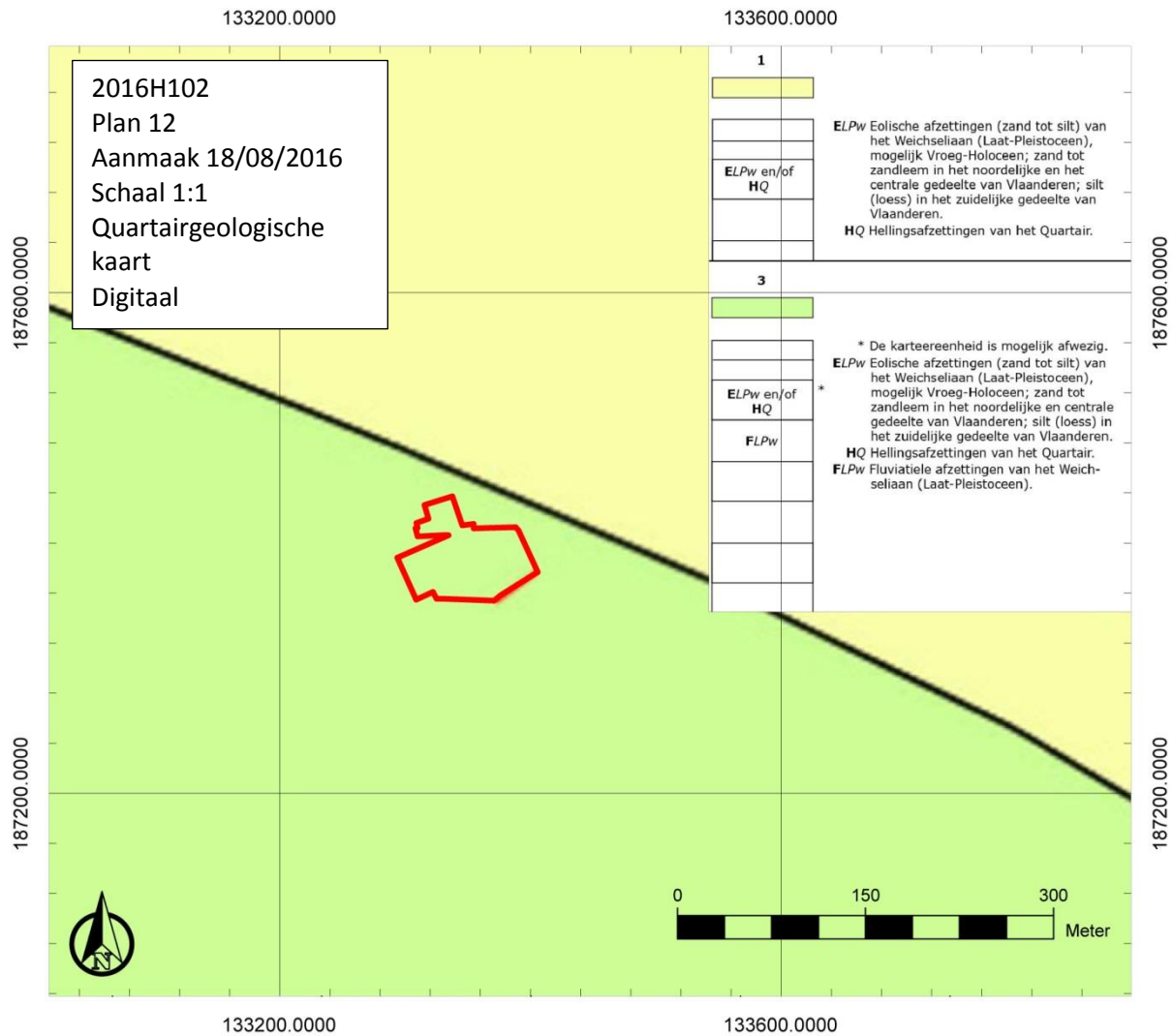
³ www.geopunt.be/kaart

Figuur 15: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied. Geel: Formatie van Lede (www.geopunt.be)

De quartairgeologische kaart (Figuur 16) geeft aan dat zich binnen het onderzoeksgebied fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) bevinden. Daarboven zijn mogelijk eolische afzettingen van het Weichseliaan of mogelijk Vroeg-Holocene aanwezig en/of hellingsafzettingen van het Quartair.⁴

⁴ www.geopunt.be/kaart

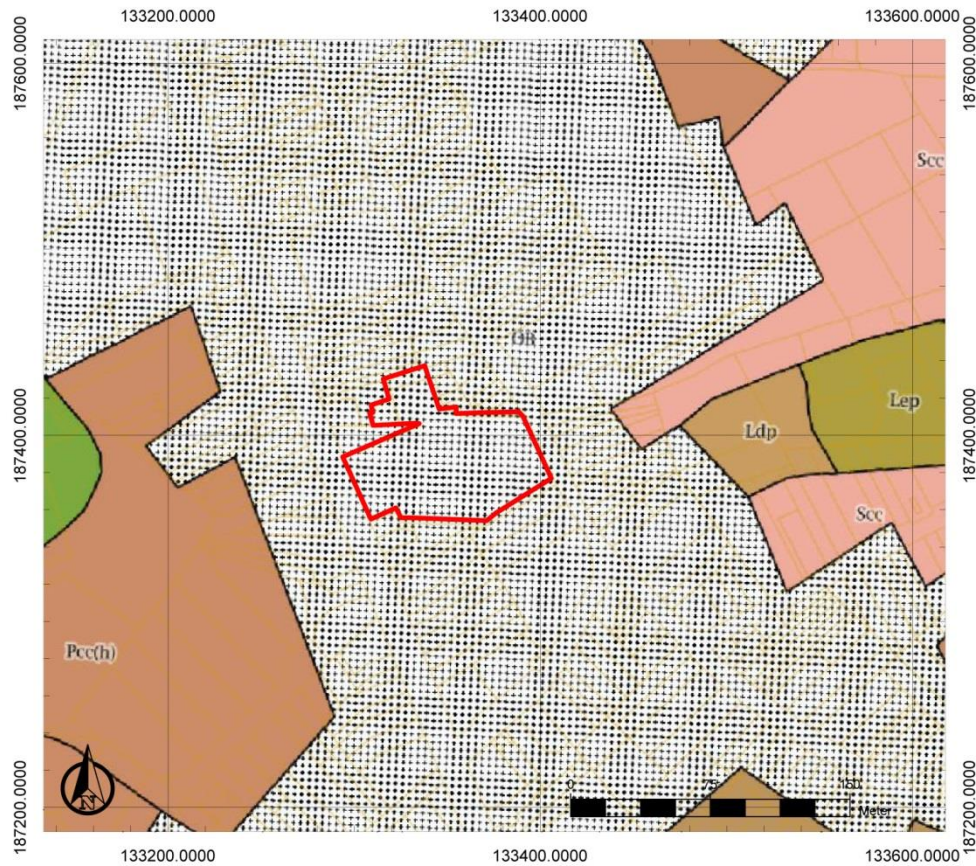

Figuur 16: Quartaargeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

De bodemkaart (Figuur 17) toont dat het onderzoeksgebied gelegen is in een bebouwde zone. Ten westen bevindt zich een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Pcc(h)). Ten oosten is overwegend een matig droge lemig zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Scc) op te merken. Plaatselijk gaat die over in een matig natte zandleembodem zonder profiel (Ldp) en een natte zandleembodem zonder profiel (Lep).⁵

De bodemgebruikskaart geeft aan dat het grootste deel van het terrein vandaag de dag bebouwd of verhard is (Figuur 18).

⁵ Colpaert 2015, 2-6.

2016H102
Plan 13
Aanmaak 18/08/2016
Schaal 1:1
Bodemkaart
Digitaal

Figuur 17: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/>)

2016H102
Plan 14
Aanmaak 18/08/2016
Schaal 1:1
Bodemgebruikskaart
Digitaal

Figuur 18: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het projectgebied (www.geopunt.be)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

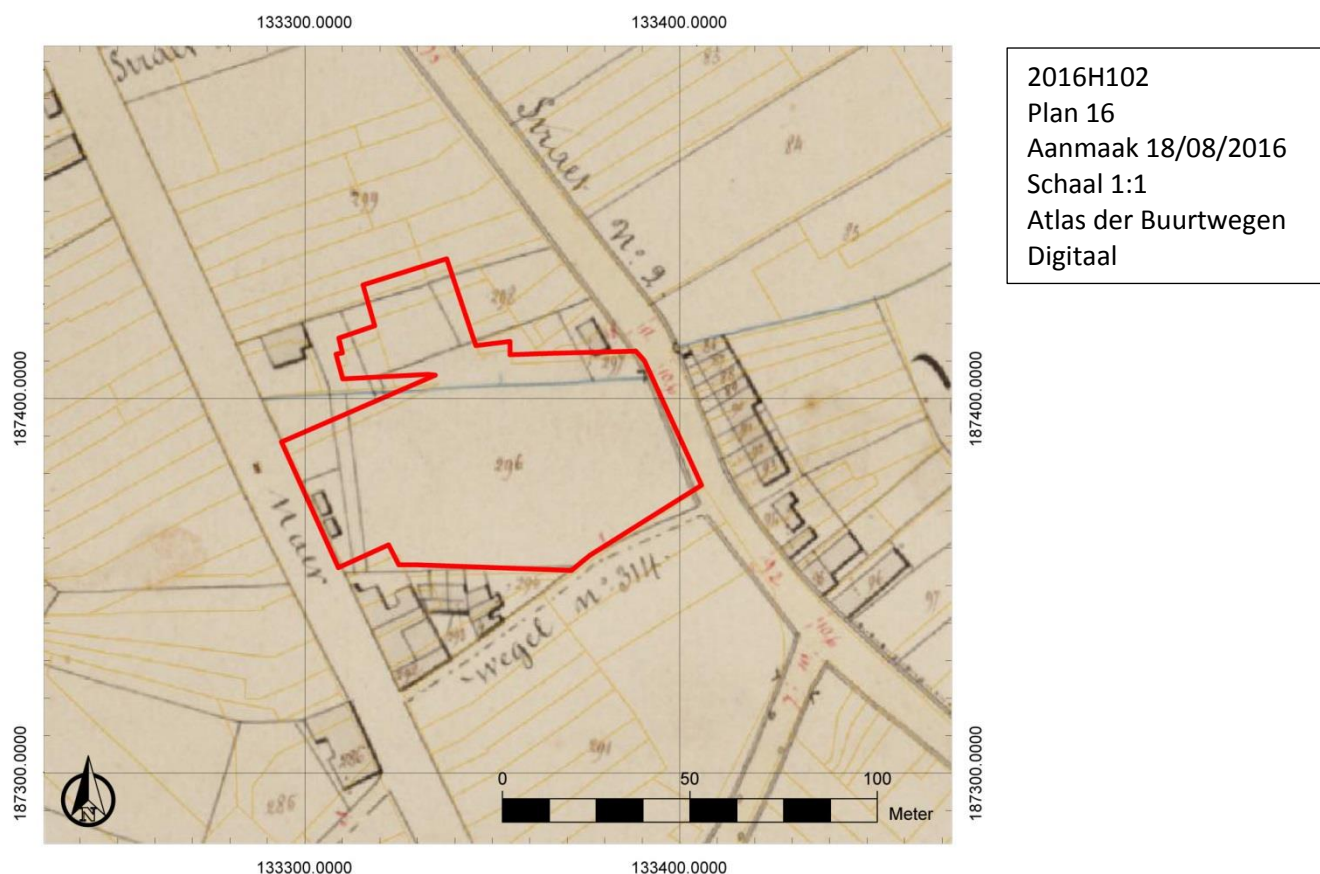
Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden uit 1771-1778 (Figuur 19) is het onderzoeksgebied aangegeven als weiland. Het omvat twee percelen. Op het zuidelijke perceel is ter hoogte van de Laurierstraat een gebouw te zien. De Brusselsesteenweg grenst op deze kaart nog niet aan het westen van het onderzoeksgebied, maar is wel te zien op jongere kaarten (zie verder). De Brusselsesteenweg werd rechtgetrokken in 1788, volgens een octrooi van keizer Jozef II.⁶ Ten noordwesten van het onderzoeksgebied lijkt een site met walgracht aangegeven met de naam 'Tervarent'. Op jongere historische kaarten is deze site niet meer aangegeven (zie verder).

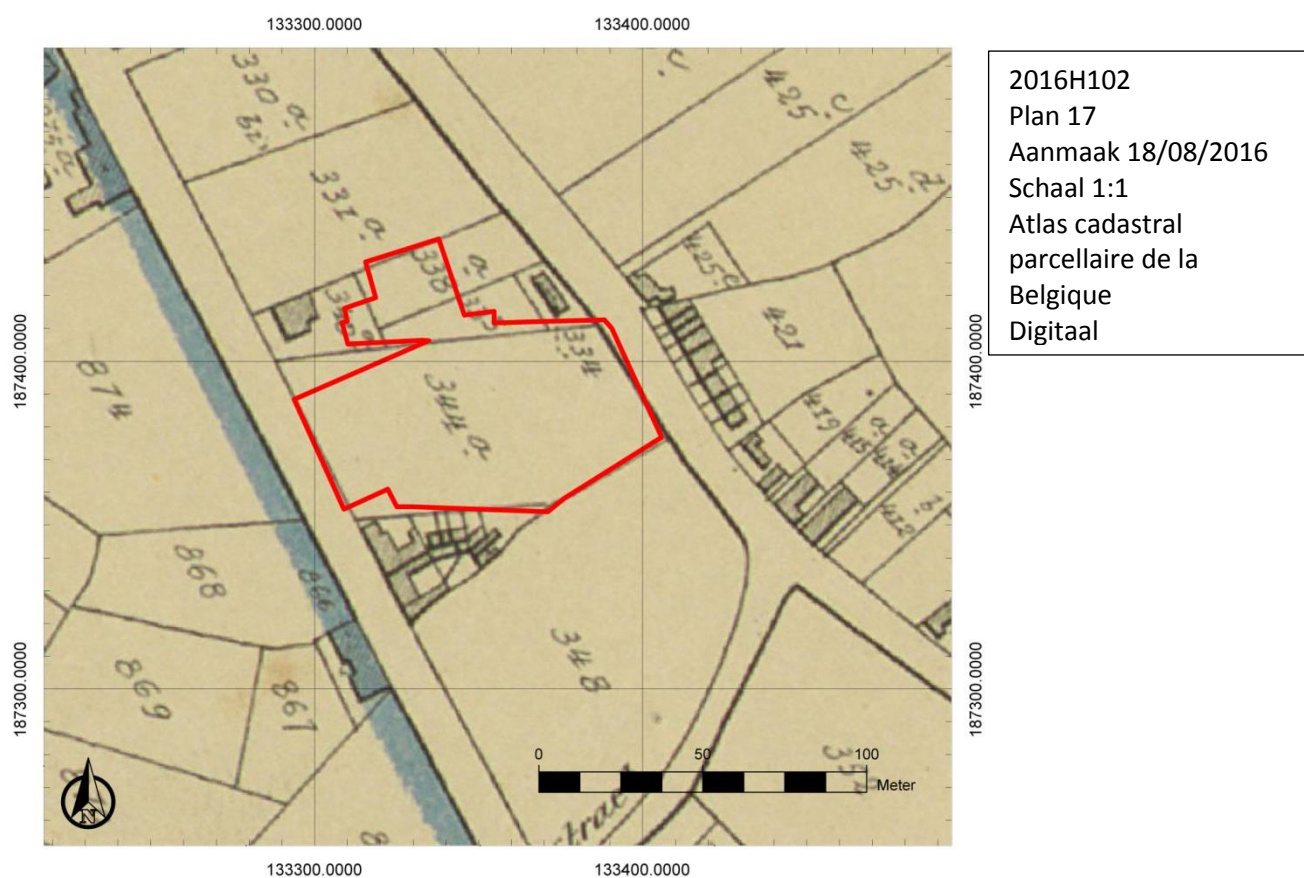
Figuur 19: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Op de Atlas der Buurtwegen uit 1841 (Figuur 20) is te zien dat de bebouwing aan de Laurierstraat verdwenen is. Nu zijn twee gebouwen aangegeven aan de Brusselsesteenweg, die nu de westelijke grens van het onderzoeksgebied vormt. Op de Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) (Figuur 21) zijn deze gebouwen niet te zien. De kaart geeft het volledige onderzoeksgebied als onbebouwd weer.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Brusselsesteenweg, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/113829> (geraadpleegd op 19 augustus 2016).

Figuur 20: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 21: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 22: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

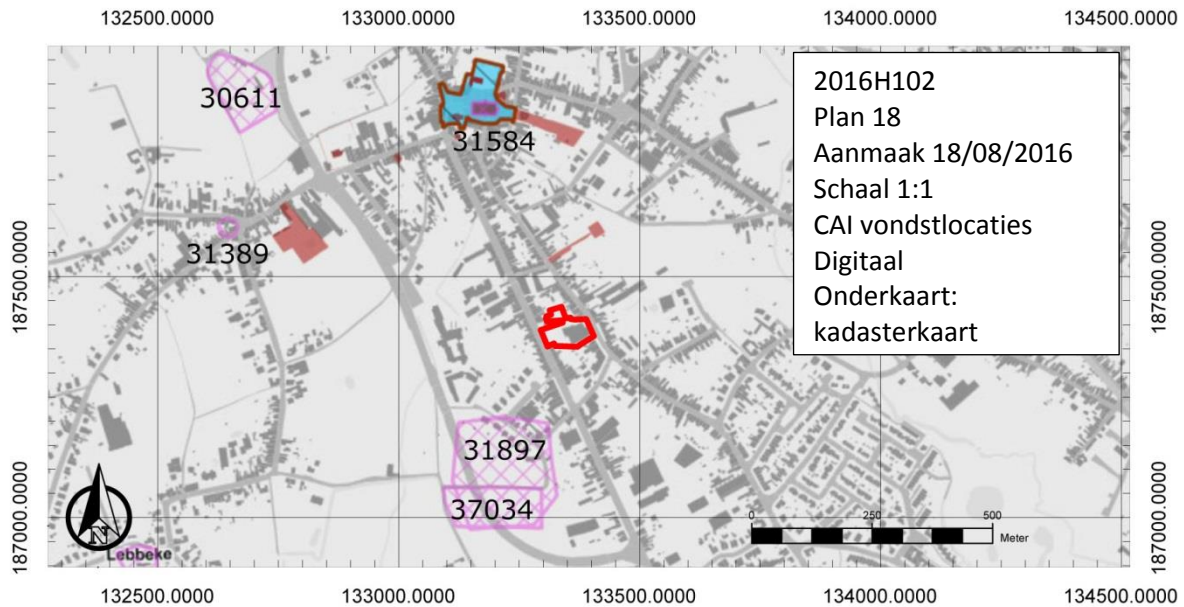
Op een luchtfoto uit 1971 is te zien dat het westelijke deel van het onderzoeksgebied bebouwd is. Het oostelijke deel is verhard. De noordelijke uitsprong is in gebruik als tuin (Figuur 22). Vandaag de dag is een groot deel van de noordelijke uitsprong in gebruik als parking. Enkel het noordwesten is nog steeds tuinzone (Figuur 23).

Figuur 23: Luchtfoto van 2015 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende gekende archeologische waarden gelegen. Ze kunnen inzicht bieden in het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Hierna volgt een overzicht.

Figuur 24: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied
(<https://geo.onroerendergoed.be/>)

Ter hoogte van CAI ID 31897 wordt een laatmiddeleeuwse site met walgracht gesitueerd, die te zien zou zijn op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden.⁷ De vondstlocatie CAI ID 37034 overlapt hier deels mee. Op deze locatie werd een strijdhamer in basalt gevonden die dateert uit het laat-neolithicum tot de bronstijd.⁸

Ten noordwesten van het onderzoeksgebied bevond zich ter hoogte van CAI ID 31389 een houten molen. Deze werd reeds vermeld in 1296 en is gesloopt in 1909.⁹ CAI ID 30611 geeft de locatie aan van een versterkt kasteel dat omgeven was door een gracht. Het Du Bois kasteel zou dateren uit de middeleeuwen.¹⁰

Als laatste kan de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Lebbeke vermeld worden. Deze is ten noorden van het onderzoeksgebied te situeren, ter hoogte van CAI ID 31584. Over het vroegste kerkgebouw, een Romaanse kruiskerk, is weinig gekend. Ze moet zeker reeds bestaan hebben in de 13de eeuw, maar de aanwezigheid van een Romaanse kerk suggereert een nog vroegere datering. Tussen de 13de en de 16de eeuw vonden verschillende veranderingen aan de kerk plaats. In 1652 werd de oorspronkelijke Romaanse toren gesloopt. In 1662 verwoeste de val van de toren een deel van de kerk. Daarna werd een nieuwe toren opgericht.¹¹

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?

Landschappelijk is het onderzoeksgebied te situeren op een gunstige locatie. Het is namelijk gelegen in een overgangszone van een hoger gelegen zandrug naar een lager gelegen terrein waar, ten

⁷ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 31897, Lebbeke 2 (geraadpleegd op 19 augustus 2016)

⁸ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 37034, Gursten Velt (geraadpleegd op 19 augustus 2016)

⁹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 31389, Bakkersmolen (geraadpleegd op 19 augustus 2016)

¹⁰ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 30611, Du Bois kasteel (geraadpleegd op 19 augustus 2016)

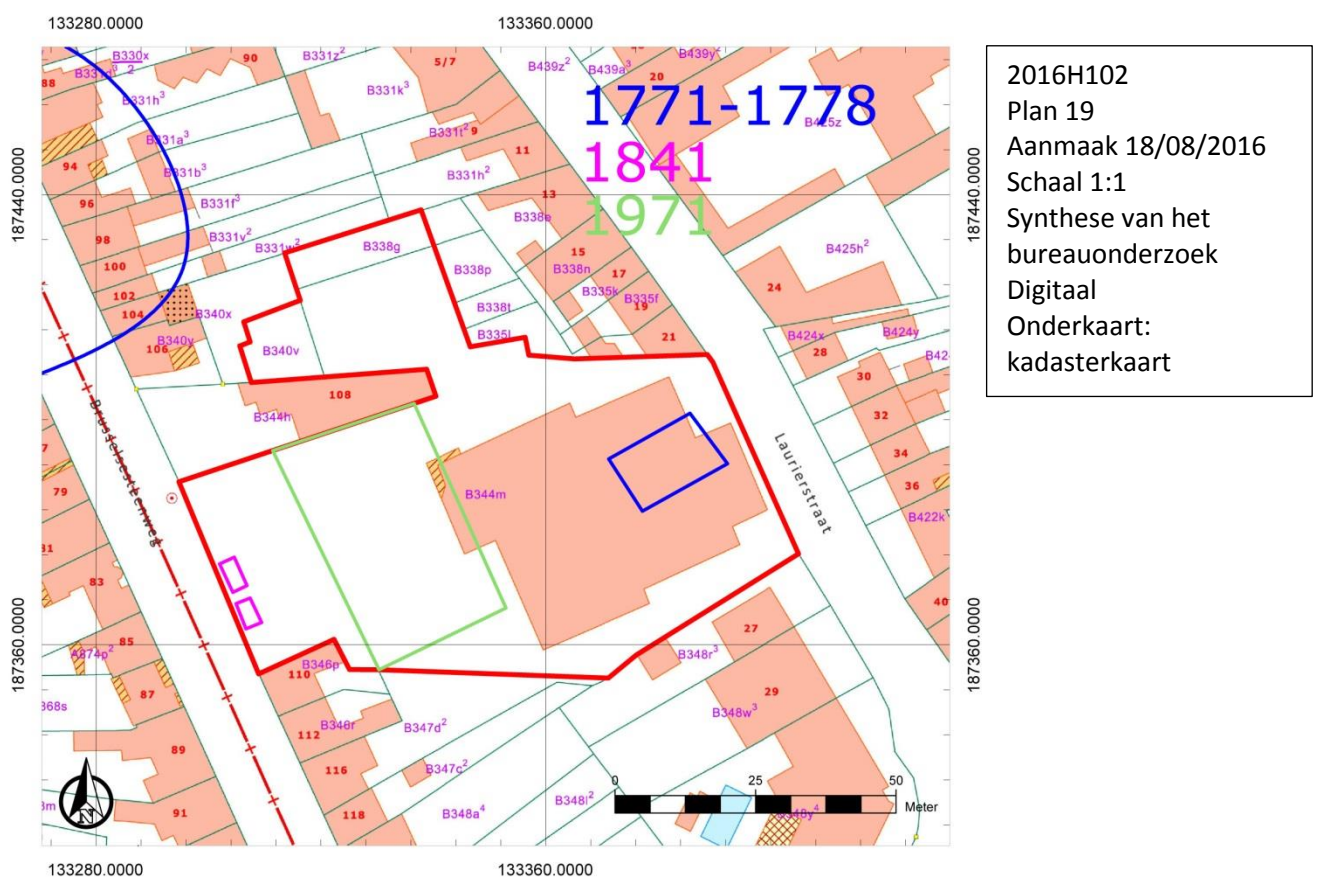
¹¹ Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 31584, O.L.V.-Kerk (geraadpleegd op 19 augustus 2016)

noorden van het onderzoeksgebied, de kern van de gemeente Lebbeke is uitgegroeid. Omwille van de gunstige landschappelijke ligging zijn archeologische sites mogelijk van de steentijd tot de late middeleeuwen. De aanwijzingen met betrekking tot het archeologisch potentieel van het terrein voor de nieuwe en de nieuwste tijd komen aan bod bij de volgende onderzoeksvraag.

Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Historische kaarten en luchtfoto's geven aan dat in het verleden heel wat activiteiten hebben plaatsgevonden binnen het onderzoeksgebied. In de 18de eeuw is op een kaart een bouwvolume aangegeven ter hoogte van de Laurierstraat. Verder is ten noordwesten van het onderzoeksterrein een omwalde site te zien. Het is de vraag in hoeverre hieraan gerelateerde archeologische sporen aanwezig kunnen zijn binnen het onderzoeksgebied. Hun aanwezigheid is niet uit te sluiten, maar de grens van de omwalde site lijkt wel duidelijk buiten het onderzoeksgebied te situeren.

Op een kaart omstreeks het midden van de 19de eeuw is het bouwvolume dat te zien is op een 18de-eeuwse kaart verdwenen, maar zijn ter hoogte van de Brusselsesteenweg twee kleine bouwvolumes te zien. Op een kaart uit de tweede helft van de 19de eeuw zijn die ook weer verdwenen. Een luchtfoto uit 1971 toont dat het westen van het onderzoeksgebied bebouwd is. Het oosten is verhard. De noordelijke uitstulping is in gebruik als tuinzone. De situatie die te zien is op de luchtfoto uit 1971 verschilt ook weer van de huidige situatie. Het geeft aan dat in de nieuwe en nieuwste tijd op het onderzoeksgebied verschillende malen bouw- en sloopwerken hebben plaatsgevonden. Hieruit volgt het vermoeden dat een groot deel van het terrein verstoord is door de verschillende bodemingrepen die in het verleden plaatsgevonden hebben.

Figuur 25: Syntheseplan met aanduiding van de belangrijkste landschappelijke en culturele elementen

Wat is de impact van de geplande werken?

De geplande bouw van een winkel, heraanleg van een parking en gerelateerde omgevingsaanleg betekenen een verstoring van de bodem. Het grootste deel van het onderzoeksgebied is vandaag de dag reeds bebouwd en verhard. Verwacht wordt dat hier het bodemarchief reeds verstoord is tot op ca. 40 cm diepte, gebaseerd op bouwplannen. Enkel perceel 340v is momenteel niet verhard. Het perceel heeft slechts een oppervlakte van ca. 145 m². De funderingsdiepte van de parking bedraagt ca. 50 cm. Dit betekent een bijkomende verstoring in de diepte, ten opzichte van de reeds bestaande verstoring. De huidige funderingsdiepte van de winkel is niet gekend. De nieuwe funderingsdiepte bedraagt 1,30 m onder het maaiveld. Diepere verstoringen zijn erg plaatselijk en omvatten de aanleg van een septische put en een regenwaterput. Ze hebben een verstoringdiepte van respectievelijk 2,08 en 3,02 m onder het maaiveld. Onder de parking worden straatkolken geplaatst op een diepte van ca. 1,00 m onder het oppervlak van de parking. Aan de straatzijde is een hoogspanningscabine aanwezig. Deze blijft behouden.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Na het uitgevoerde bureauonderzoek blijkt verder vooronderzoek niet nodig omdat voldoende informatie gegenereerd is om een te bekrachtigen archeologienota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft. Het grootste deel van het terrein is vandaag de dag reeds bebouwd en verhard. Ook in het verleden blijken reeds heel wat bodemingrepen op het terrein plaatsgevonden te hebben, in relatie tot de bebouwing die in het verleden aanwezig was op het terrein. Op basis daarvan wordt het archeologisch potentieel van het terrein eerder laag ingeschat.

Veldprospectie is niet mogelijk op het terrein, omdat het bebouwd en verhard is. Geofysisch onderzoek betekent weinig potentieel op kenniswinst, omdat het geen informatie kan aanleveren over de datering van de sporen. Daarom moet het hoogstwaarschijnlijk nog gevolgd worden door een andere onderzoeksmethode. Een landschappelijk bodemonderzoek kan uitgevoerd worden, maar gezien de verwachte aanwezigheid van verstoringen op het terrein, wordt ook deze onderzoeksmethode niet als opportuun beschouwd. De methode heeft een te beperkt ruimtelijk inzicht om in te kunnen schatten hoe veel van het bodemarchief reeds verstoord is en of nog archeologische sporen aanwezig kunnen zijn op het terrein. Daarover kan enkel een proefsleuvenonderzoek uitsluitel bieden. De kosten van een dergelijk onderzoek staan dan weer niet in verhouding tot het lage archeologische potentieel van het terrein. Perceel 340v is momenteel niet verhard, maar heeft slechts een oppervlakte van ca. 145 m². Verder archeologisch vooronderzoek is hier mogelijk, maar als hier archeologische sporen aangetroffen worden, is het ruimtelijk inzicht zo beperkt dat interpretatie van de sporen zeer moeilijk zal zijn.

Bijgevolg is het potentieel op kennisvermeerdering te beperkt om de kosten van bijkomend archeologisch vooronderzoek te verantwoorden. Daarom worden geen bijkomende archeologische maatregelen voorgesteld.

2.4.6 Samenvatting gericht op een gespecialiseerd publiek

Het terrein kent een hoog archeologisch potentieel door zijn gunstige landschappelijke ligging en de verschillende gekende historische en archeologische waarden in de omgeving. Het grootste deel van het onderzoeksgebied is vandaag de dag echter bebouwd en verhard. Ook voorafgaand aan deze bebouwing blijken bodemingrepen uitgevoerd op het terrein, in functie van oudere bebouwing, uit de 19de en 20ste eeuw. Enkel een klein deel van het terrein is vandaag de dag niet verhard. Na afweging blijkt het potentieel op kennisvermeerdering te beperkt om de kosten van bijkomend archeologisch vooronderzoek te verantwoorden. Daarom worden geen bijkomende archeologische maatregelen voorgesteld.

2.4.7 Samenvatting gericht op een niet gespecialiseerd publiek

Het terrein kent een hoog archeologisch potentieel door zijn gunstige landschappelijke ligging en de verschillende gekende historische en archeologische waarden in de omgeving. De reeds aanwezige bebouwing en verharding en de verschillende bodemingrepen die in het verleden uitgevoerd zijn in het kader van de bebouwing die aanwezig was op het terrein, voorafgaand aan de huidige bebouwing, doen vermoeden dat er sprake is van een zekere graad van verstoring van het bodemarchief. Na afweging blijkt het potentieel op kennisvermeerdering te beperkt om de kosten van bijkomend archeologisch vooronderzoek te verantwoorden.

3 Bibliografie

3.1 Publicaties

Bakx, R./W. Yperman/N. Van Liefferinge/M. Smeets, 2014: Het archeologisch vooronderzoek aan het Schippersbos te Boortmeerbeek, (*Archeo-rapport* 200), Kessel-Lo.

Colpaerts, V., 2015: *Rapport geotechnisch onderzoek Vaartdijk – 3190 Boortmeerbeek, België*, Rapport B50941, Bertem.

Segers, Jan, 1994: Haspengouwse nederzettingenamen. Een inleiding II, (*Mededelingen van de Vereniging voor Limburgse Dialect- en Naamkunde* 74), Hasselt.

3.2 Websites

CadGis (2016)

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

Centrale Archeologische Inventaris (2016)

<https://cai.onroenderfgoed.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2016)

<http://dov.vlaanderen.be>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2016)

<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2016)

<http://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2016)

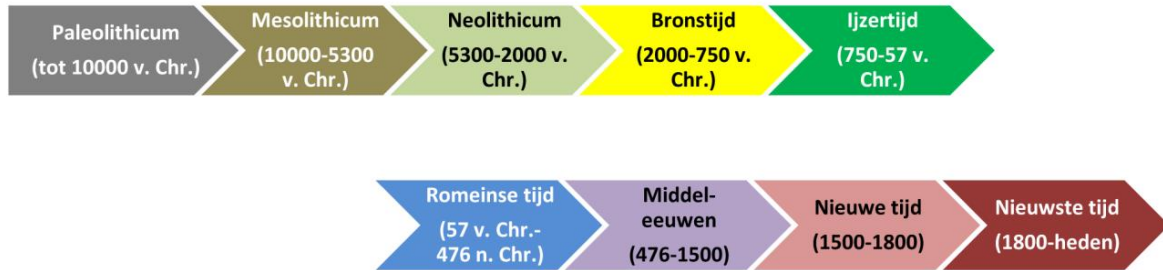
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2016)

<https://www.onderzoeksbalans.be>

4 Bijlagen

4.1 Archeologische periodes

4.2 Plannenlijst

Plannenlijst bureauonderzoek: projectcode 2016H102

Plan-nummer	Type	Onderwerp	Aanmaak-schaal	Aanmaak-wijze	Datum
1	Kadasterplan	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
2	Topografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
3	Bouwplan	Bestaande toestand	1:1	Digitaal	03/11/2016
4	Overzichtskaart	Verstoorde zones	1:1	Digitaal	06/09/2016
5	Bouwplan	Typedoorsneden	1:1	Digitaal	05/10/2016
6	Bouwplan	Ontwerpplan	1:500	Digitaal	18/08/2016
7	Bouwplan	Doorsnede geplande toestand	1:200	Digitaal	18/08/2016
8	Hydrografische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
9	Hoogtemodel	Digitaal hoogtemodel terrein en omgeving	1:1	Digitaal	18/08/2016
10	Doorsnede	Terreinverloop	1:1	Digitaal	18/08/2016
11	Tertiaire geologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
12	Quartairegeologische kaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
13	Bodemkaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
14	Bodemgebruikskaart	Locatie onderzoeksgebied	1:1	Digitaal	18/08/2016
15	Historische kaart	Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden	1:1	Digitaal	18/08/2016
16	Historische kaart	Atlas der Buurtwegen	1:1	Digitaal	18/08/2016
17	Historische kaart	Atlas cadastral parcellaire de la Belgique	1:1	Digitaal	18/08/2016
18	CAI-kaart	CAI vondstlocaties	1:1	Digitaal	18/08/2016
19	Syntheseplan	Synthese van het bureauonderzoek	1:1	Digitaal	18/08/2016

4.3 Fotolijst

Fotolijst bureauonderzoek: projectcode 2016H102

ID	Type	Onderwerp	Vervaardiging	Datum
F1	Overzichtsfoto	Bestaande toestand	Digitaal	05/10/2016
F2	Overzichtsfoto	Bestaande toestand	Digitaal	05/10/2016

ID	Type	Onderwerp	Vervaardiging	Datum
F3	Overzichtsfoto	Bestaande toestand	Digitaal	03/11/2016
F4	Luchtfoto	Toestand terrein 2015	Digitaal	18/08/2016
F5	Luchtfoto	Toestand terrein 1971	Digitaal	18/08/2016
F6	Luchtfoto	Toestand terrein 2015	Digitaal	18/08/2016